

Az Országgyűlés Fenntartható fejlődés bizottsága
2020. január 21. | Budapest

Tájékoztató a kormány klíma és energiapolitikai irányairól

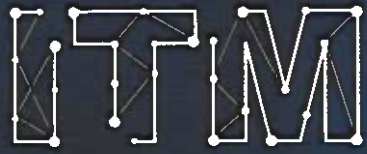
Prof. Dr. Palkovics László
Innovációs és technológiai miniszter

INNOVÁCIÓS ÉS TECHNOLÓGIAI
MINISZTERIUM

- A magyar klíma- és energiapolitikát meghatározó környezet
- A jogszabályi háttér és a kormány stratégiai döntései

FELADATUNK A JÖVŐ

A magyar klíma- és energiapolitikát meghatározó környezet

A klíma- és energiapolitika környezete – követelmények

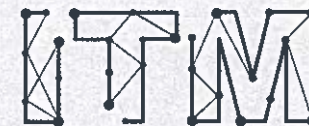

Mit vár tőlünk a világ?

A klímaváltozás és az új technológiák átalakítják a globális energiaszektort

FELADATUNK A JÖVŐ

Európai célok

Kárpát-medence

Magyarország

Párizsi Megállapodás

Kiemelt cél az energiaellátás biztonságának fenntartható módon történő, tiszta technológiákkal történő javítása.

- A digitális technológiák széles körű alkalmazása lehetőséget teremt arra, hogy az energiarendszereket jobban összekapcsoljuk, a hálózatokat okosabbá, hatékonyabbá, fenntarthatóbbá tegyük.
- A fosszilis energiahordozókból történő energia előállítása visszaszorul, helyét a **dekarbonizált energiatermelés** veszi át.
- A megújulók térnyerése decentralizált módon megy végbe. Néhány nagy erőmű helyett/mellett sok kisebb, **decentralizált termelőegység** jön létre.
- **Regionális együttműködések** erősödése (PI. EU: Energiaunió)
- Erősödik az energia-rendszerek/szektorok összekapcsolódása („**sector coupling**”).

Nemzetközi követelmények

Európai célok

Kárpát-medence

Magyarország

Mit vár tőlünk az EU?

Az Energia Unió koncepcióra épülő „Tiszta Energia Csomag” végrehajtását

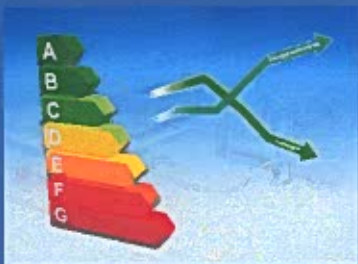
FELADATUNK A JÖVŐ

AZ ENERGIAUNIÓ IRÁNYÍTÁSÁRÓL SZÓLÓ RENDELET

(„Governance rendelet”)

Energiahatékonysági irányelv

**EU-szinten legalább
32,5 %
energiamegtakarítás**

Az új épületek energiahatékonyságáról szóló irányelv

2021-től az újépítésű épületek használatbavételi engedélyének feltétele a **közel nulla energiaigényű épület** követelményszintjének teljesítése.

Megújuló energia irányelv

EU-szinten legalább **32%** megújuló részarány elérése a bruttó végső energiafogyasztásban.

Villamosenergia-piac tervezése

(„Electricity Market Design”)

Kapcsolódó jogszabályok:

- A villamos energia belső piacáról szóló rendelet,
- A villamos energia belső piacára vonatkozó közös szabályokról szóló irányelv,
- A villamosenergia-ágazati kockázatokra való felkészülésről szóló rendelet,
- Az Energiaszabályozók Európai Uniói Együttműködési Ügynöksége (ACER) létrehozásáról szóló rendelet.

Mit vár tőlünk az EU?

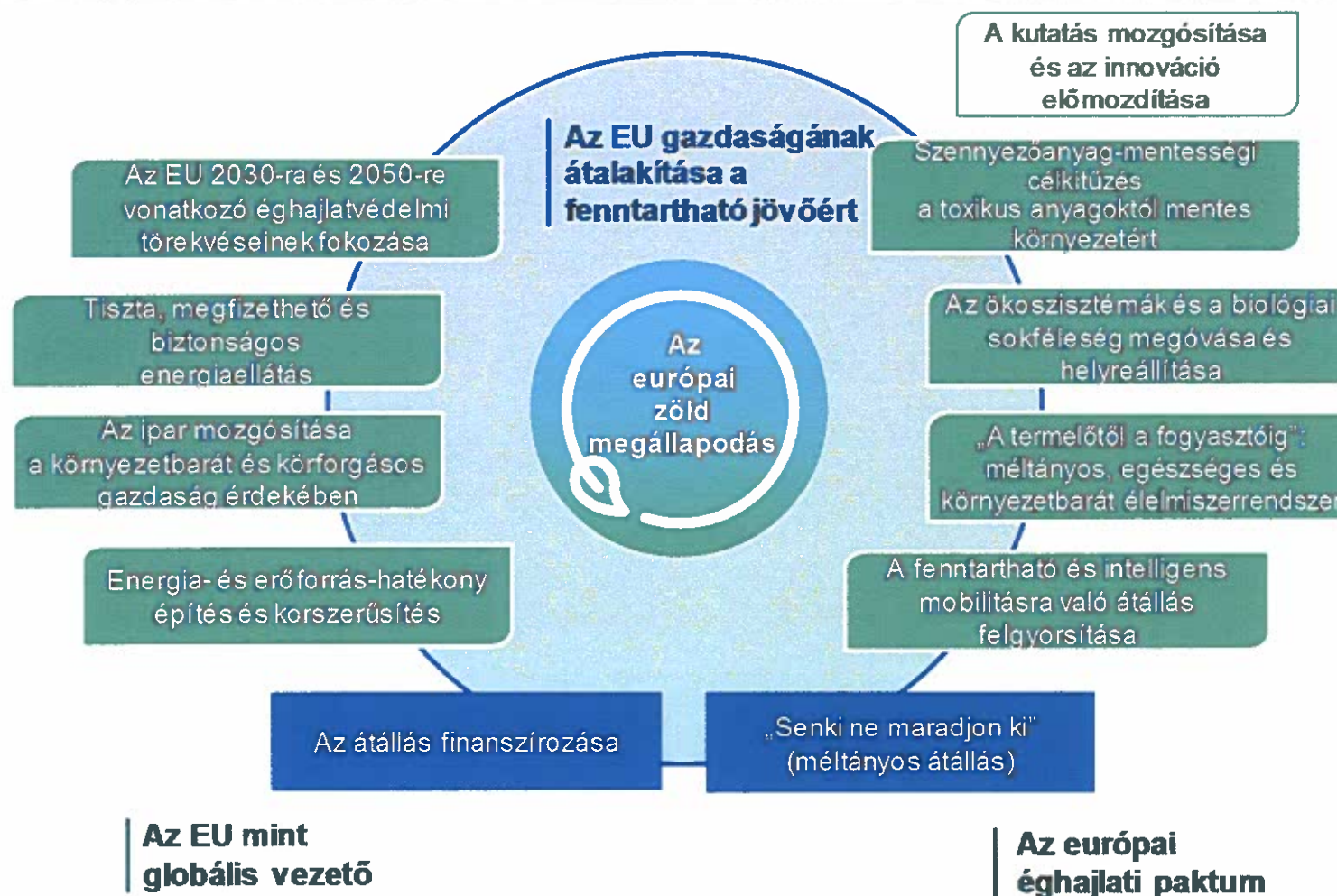
European Green Deal

1. **Európa legyen klímasemleges 2050-re.**
2. Az új Bizottság az **első 100 napján belül benyújtja a Green Deal csomag részleteit**, amely magában foglalja a 2050-es karbonsemlegességet jogszabályi felhatalmazással előmozdító szabályozási csomagot is („European Climate Law”).
3. Az **Európai Unió kibocsátáscsökkentési célkitűzéseinek felülvizsgálata** és ambiciózusabb célok meghatározása (eddig 2030-ra 40%-os kibocsátáscsökkentési célt határoztak meg, ezt legalább 50, de ha mód van rá, inkább 55%-ra szeretnék felemelni).
4. Az európai **kibocsátáskereskedési rendszer kiterjesztése** további ágazatokra.
5. **Karbonadó bevezetése** az EU határain az Európán kívülről érkező termékekre, a termékek előállításának folyamata során kibocsátott üvegházgáz emisszió arányában („Carbon border tax”).
6. A **széntüzelésű erőművek kiváltása**: „Just Transition” alap jelentős forrásokkal a szénrégiók átalakítására.
7. A **mezőgazdaság finanszírozásának átalakítása**: az egyik legnagyobb összeg az EU-s költségvetésben ennek, az egyébként nagy kibocsátásért felelő szektornak jut. Az ide tartozó programtervek hosszú sora a földhasználat-változásban rejlő karbon-nyelő potenciál kiaknázásától a „Termőföldtől a tányérig” (Farm-to-Fork) terjedő integrált klímastratégiáig terjed.
8. Az **európai lakosság egészségének megőrzése** érdekében a kibocsátás minden formája esetében szem előtt kell tartani az egészségügyi hatásokat is, főleg a koncentráltan szennyezett területeken (a levegőminőség javítása).
9. Az **egyszer használatos műanyagok visszaszorítása**.
10. Az **európai kutatás-fejlesztési alap** (Horizon Europe) **klímakutatásra szánt összegének megemlése**, Európa világhatalmosságának biztosítása az európai zöld átmenet vívmányai révén; a karbonsemlegesség elérést segítő fejlesztések exportálása a világ más részeire.

European Green Deal - Európai Zöld Megállapodás - intézkedések

Európai Zöld Megállapodás - finanszírozás

Európai Zöld Megállapodás Beruházási Terv

Cél: 1 ezer milliárd EUR beruházás mobilizálása 10 év alatt az alábbi eszközök segítségével:

- EU és nemzeti költségvetési források,
- Kormányzati és magántőke-befektetések,
- Kiegészítő intézkedések zöld állami és magán tőkebefektetések ösztönzésére,
- Vonzó tőkebefektetési környezet kialakítása,
- Technikai segítségnyújtás tőkebefektetőknek a fenntartható projektek kiválasztásában.

25% Az EU támogatások 25%-át klímavédelmi intézkedések finanszírozására kell fordítani.

30% Az EU beruházásösztönző programjainak 30%-át klímavédelemhez kapcsolódó célokra fordítják.

Az Európai Beruházási Bank Csoport támogatásával zöld beruházások ösztönzése.

Nemzetközi követelmények

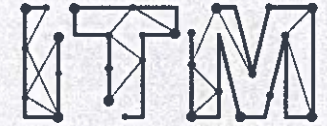
Európai célok

Kárpát-medence

Magyarország

Kárpát-medence: magas, de világszerte alatti klímaváltozási hatás

FELADATUNK A JÖVŐ

Az átlaghőmérséklet száz év alatt átlagosan ~ +1,5 °C-kal emelkedett, az emelkedés üteme gyorsul

1900-2000:

• ~+1,5 °C

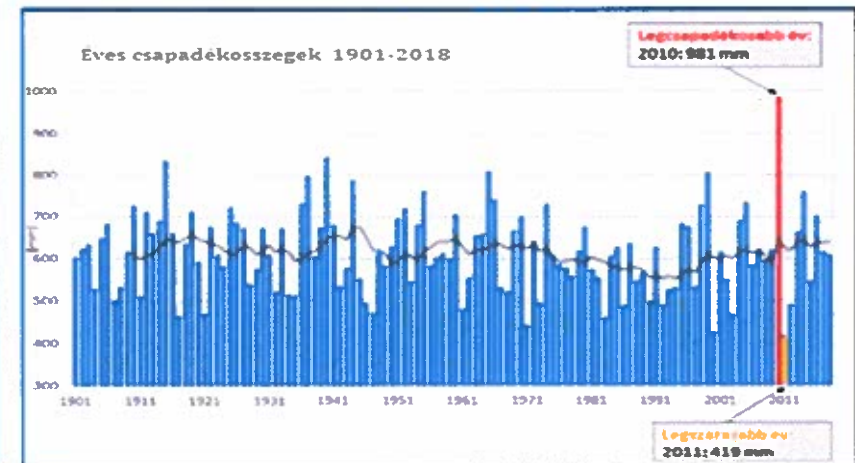
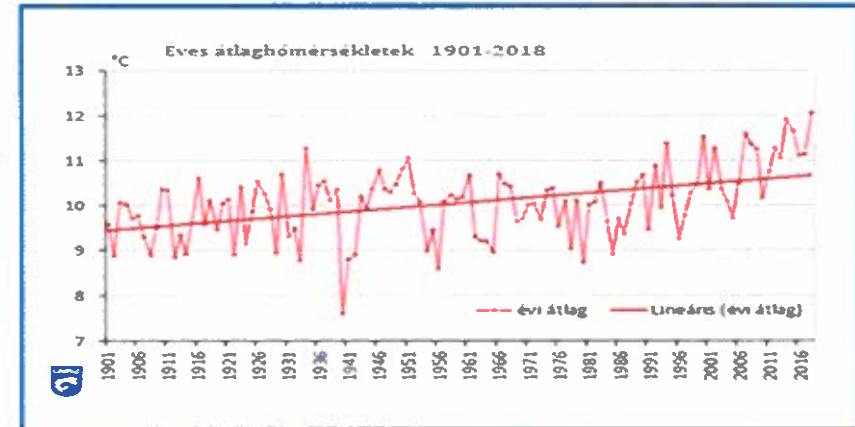
2000-2050:

• ~+1,5 - +2,0 °C

2050-2100:

• ~+3,0 - +4,5 °C

- Az elmúlt száz év legcsapadékosabb és legszárazabb éve 2010 és 2011 volt.
- **Közel 60 év alatt 5%-kal nőtt a csapadék**, de egyes nyugati területeken -15%, a keletiekén +15% a változás.
- Országosan 1,6 mm a növekmény intenzív zápor, jégeső, zivatar formájában.
- **A változékonyabb csapadékeloszlás trendje folytatódik**, és hosszabb nyári és őszi szárazságok várhatók.

Kárpát-medence: magas, de világátlag alatti klímaváltozási hatás

A nyarak melegebbé gyorsabb

Átlaghőmérsékleti trendek Magyarországon:

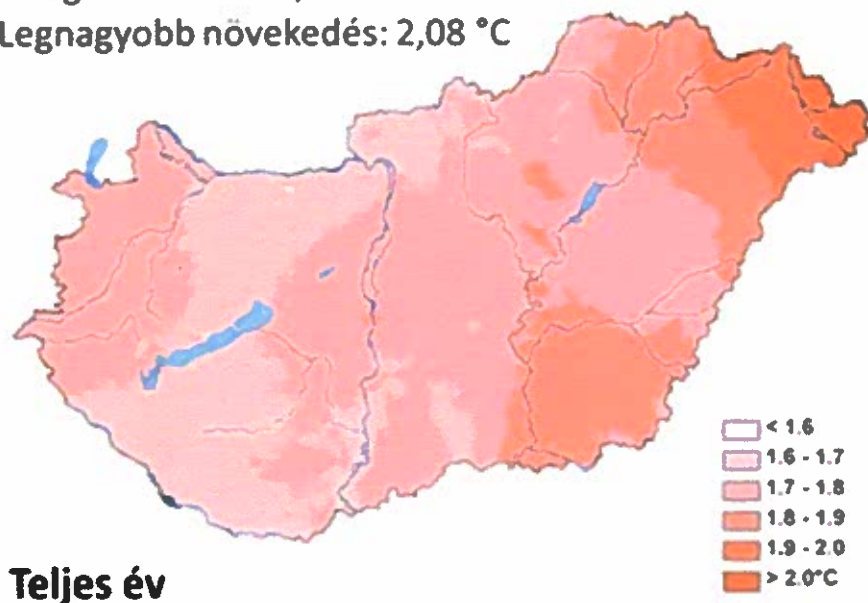
- Magyarország átlaghőmérséklete az 1980-as évektől kezdődően erőteljesen emelkedő (átlagos változás + 1,76 °C) tendenciát mutat.
- Az évszakos változásokat tekintve, a nyarak melegedtek leginkább, országos átlagban mintegy 2,2°C-kal.

Az éves (balra) és a nyári (jobbra) átlaghőmérséklet

1981-2018 közötti változásának területi eloszlása Magyarországon [°C] (Forrás: OMSZ)

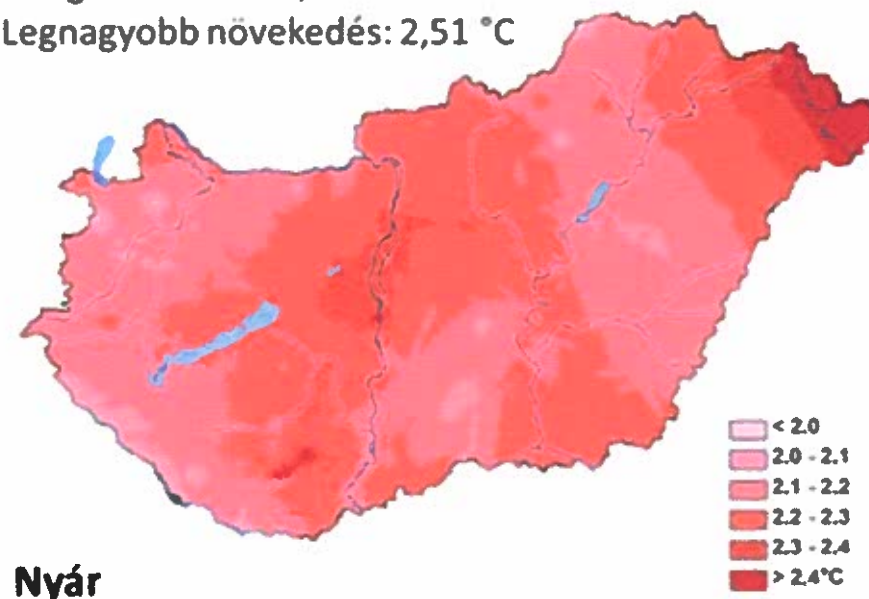
Átlagos változás: 1,76 °C

Legnagyobb növekedés: 2,08 °C

Átlagos változás: 2,2 °C

Legnagyobb növekedés: 2,51 °C

Kárpát-medence: magas, de világátlag alatti klímaváltozási hatás

Az alkalmazkodás főbb területei

Jelenség

- **Átlaghőmérséklet emelkedése és növekvő hőmérsékletingadozás, hőhullámok,**
- **Változó csapadékeloszlás, szélsőséges jelenségek - aszály, villámárvizek, vízhőfok emelkedése, vízminőség romlása (felszín alatti vizek, ivóvíz, nagy tavak),**
- **Új kórokozók megjelenése.**

Következmény

Vízgazdálkodás, Mező- és Erdőgazdálkodás	Biztonságpolitika, katasztrófavédelem	Energiagazdálkodás	Egészségügy
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Vízminőségi intézkedések, ▪ Öntözési vízigény növekedése, ▪ Ipari hűtővízigény biztosítása, ▪ 2050-ig akár 30%-os termés csökkenés, ▪ Átalakuló növénytermesztés, ▪ Változó vetési és betakarítási idő, ▪ Kártevők szaporodása, ▪ Erdőkárok, csökkenő faanyag-mennyiség.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Magyarország migrációs cél-, vagy tranzitország lehet, ▪ A menedékkérők száma 28-30%-kal nőhet 2100-ra, ▪ Új védelmi területek: kritikus közlekedési, és közmű-infrastruktúra, élelmiszer-és ivóvízbiztonság, árvíz, csapadékelvezetés, belvíz.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Csökkenő fűtési, növekvő hűtési igény (földgáz, távhő, villamos energia kihasználtság változik), ▪ Erőművek hűtővíz-ellátása ingadozik/csökken, ▪ Légvezetékek, tartószerkezetek veszélybe kerülhetnek.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Keringési rendszer romlása miatti többlethalálások, ▪ Fertőzések száma növekszik, ▪ UV-sugárzás okozta daganatos megbetegedések.

Nemzetközi követelmények

Európai célok

Kárpát-medence

Magyarország

Mit várnak a magyar emberek?

Támogatja-e, hogy Magyarország 2050-re karbonsemleges legyen?

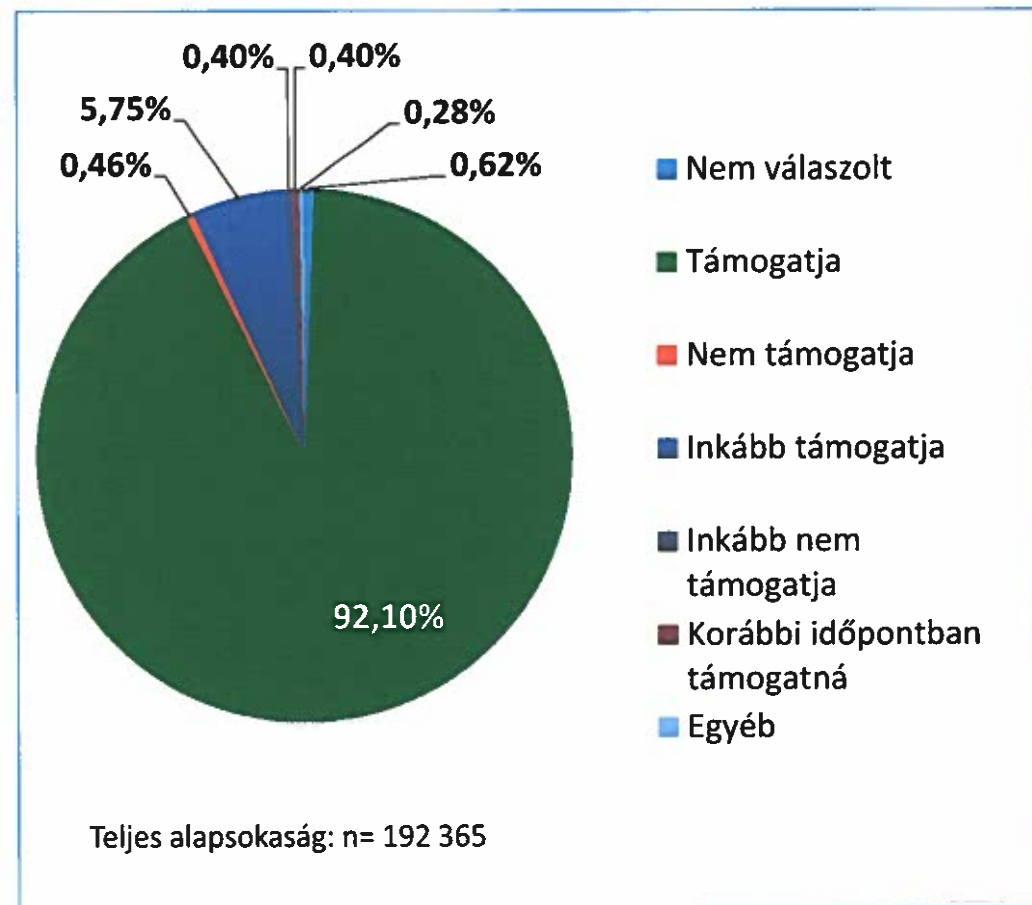
FELADATUNK A JÖVŐ

Támogatja-e, hogy Magyarország 2050-re karbonsemleges legyen?

A kiértékelés eredménye:

Nem válaszolt	1192
Támogatja	177160
Nem támogatja	885
Inkább támogatja	11061
Inkább nem támogatja	763
Korábbi időpontban támogatná	771
Egyéb	533

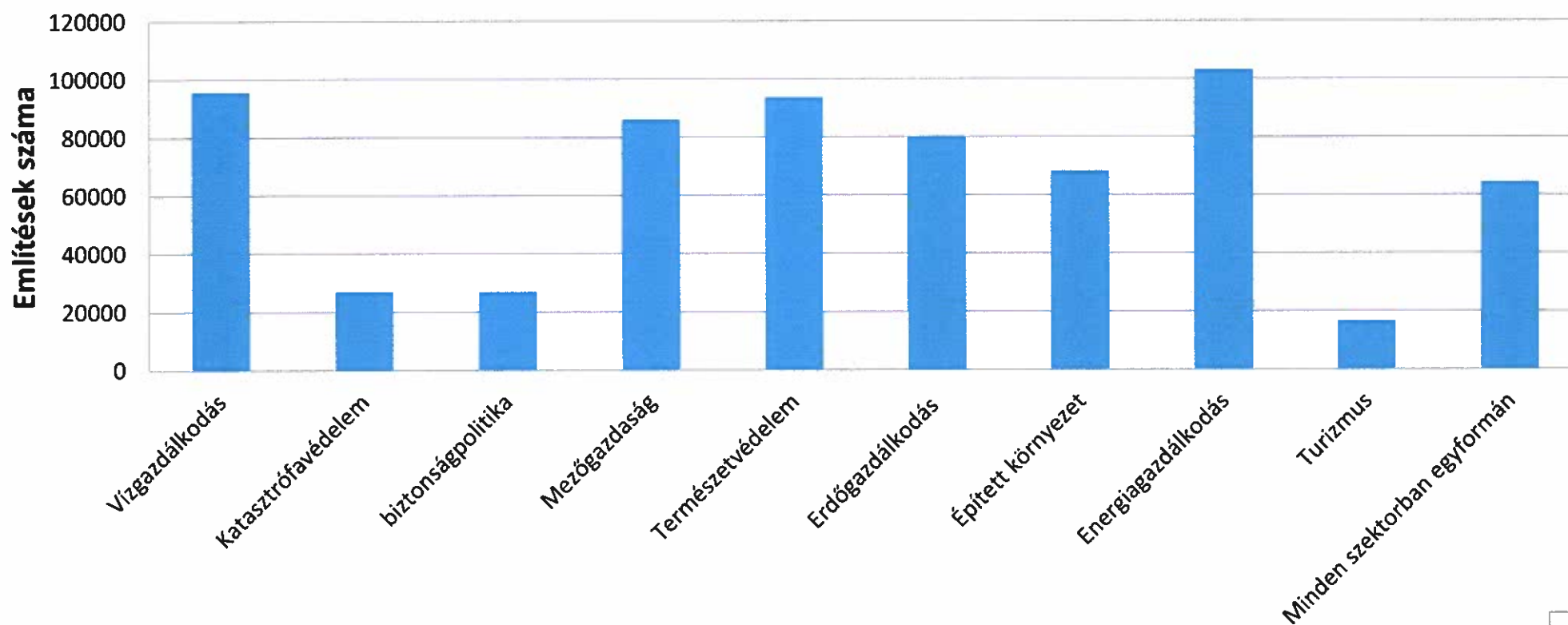
* A kérdés részben nyitott volt, mivel a megadott válaszlehetőségeken kívül a kitöltőnek lehetősége volt egyéb, szövegesen kifejtett választ adnia.

Mit várnak a magyar emberek?

Alkalmazkodási intézkedések szükségessége az egyes szektorokban

A kérdőívben szereplő sorrend szerint

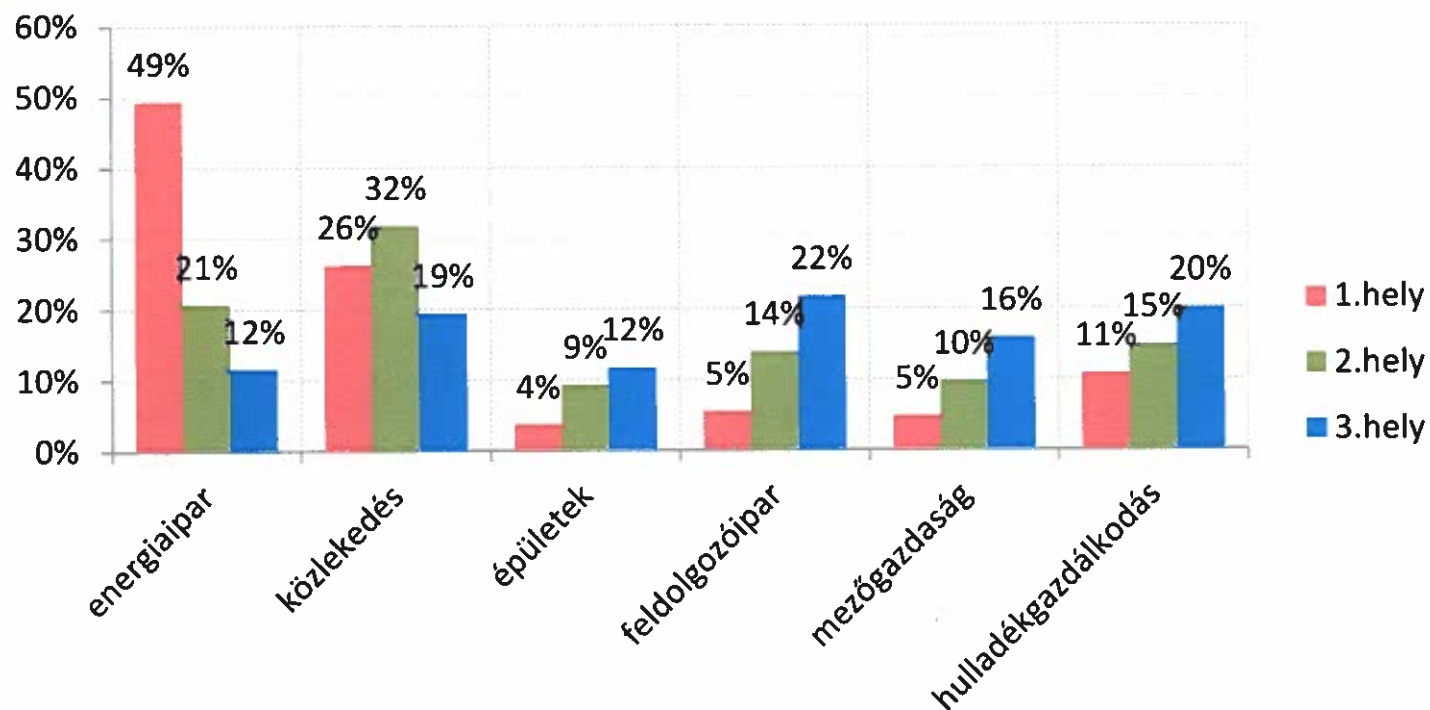

Mit várnak a magyar emberek?

Véleménye szerint az egyes területeknek milyen mértékben és hogyan kell hozzájárulniuk az üvegházhatású gázok kibocsátásának csökkentéséhez?

Ágazatok - említési sorrend /1-3. hely/

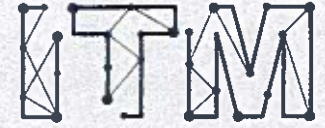
Válaszadók ágazati sorrendje
(első három válasz között
szereplés százalékos összege)

- Energiaipar: 82%
(49%+21%+12%)
  - Közlekedés: 77%
(26%+32%+19%)
- A többi ágazat kevésbé fontos
<50%.

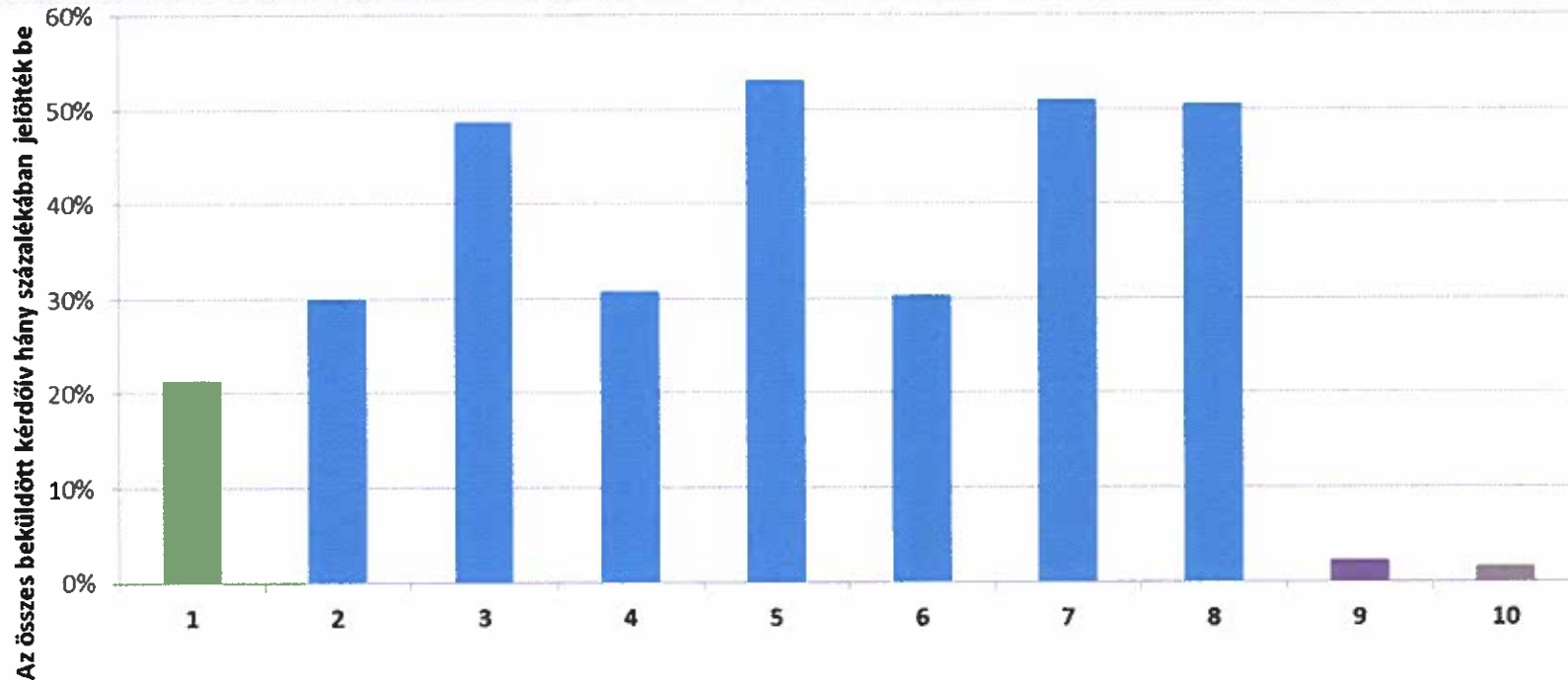

Mit várnak a magyar emberek?

Magyarország üvegházhatású gáz kibocsátásának csökkentését véleménye szerint milyen programok támogatnák a leghatékonyabban?

FELADATUNK A JÖVŐ

- 1 - Mindegyik (2 - 8 kategóriák)
- 2 - Épületenergetikai pályázatok a lakosság részére
- 3 - Energiahatékonyságot, megújuló energia használatot támogató pályázatok
- 4 - Megoldás a lakossági széntüzelés kivezetésére
- 5 - Közösségi közlekedés fejlesztése

- 6 - Kerékpáros közlekedés fejlesztése
- 7 - Erdőtelepítés, a fával borított területek arányának növelése
- 8 - Szemléletformálás
- 9 - Más javaslatok
- 10 - Nem válaszolt

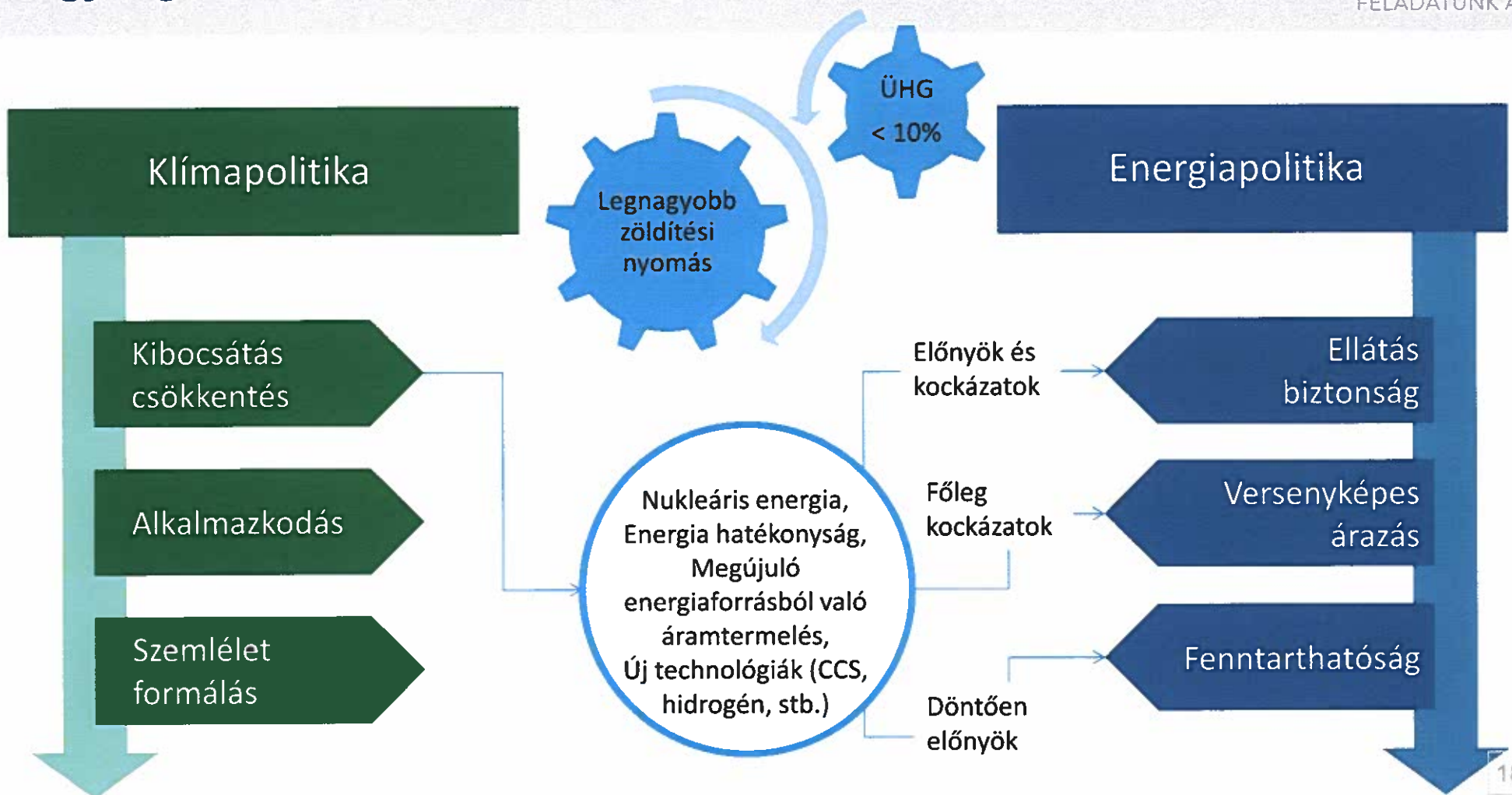

FELADATUNK A JÖVŐ

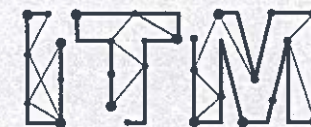
A jogszabályi háttér és a kormány stratégiai döntései

Az energia- és klímapolitika összefüggése – egységes tiszta fejlődési stratégia kialakítása

Kormány döntések –I.

FELADATUNK A JÖVŐ

Éghajlatváltozási Cselekvési Terv (1.)

A Kormány elfogadta az Éghajlatváltozási Cselekvési Tervet, és elrendelte az előterjesztés kormányzati honlapon való közzétételét.

Megkezdődik a 2021-24 és a 2025-27 időszak tervezése

Éghajlatváltozás hatása a Kárpát- medencére

A Kormány elfogadta a jelentést és elrendelte az előterjesztés kormányzati honlapon való közzétételét, valamint a Nemzeti Tiszta Fejlődési Stratégia és egyéb dokumentumokban, mint a Magyarország számára legrelevánsabb klíma követelményrendszer jövőbeni használatát.

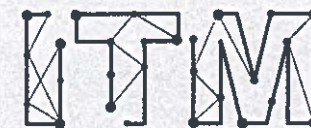
Konkrét célok a legközelebbi környezetünkre (Kárpát-medence) lebontva

Nemzeti Energiastratégia 2030, kitekintéssel 2040-ig

Kormánydöntés az Energiastratégia elfogadásáról. A Nemzeti Tiszta Fejlődési Stratégia részét fogja a későbbiekben képezni.

Stratégiai dokumentum a kormány számára az energiapolitikánk alakítására

Kormány döntések –II.

FELADATUNK A JÖVŐ

Magyarország
Nemzeti Energia- és
Klímaterve (NEKT)

A Kormány jóváhagyta a Nemzeti Energia és Klímatervet

Az EU által előírt formátumú dokumentum, az energia és klíma stratégia lebontása

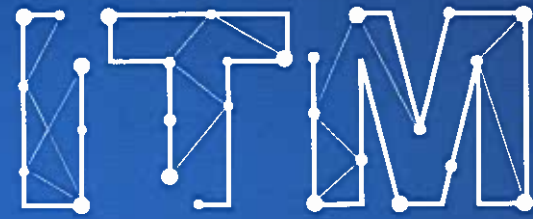
Nemzeti
Tiszta
Fejlődési
Stratégia
2050-ig

A Kormány megtárgyalta és elfogadta a Nemzeti Tiszta Fejlődési Stratégia alapelveit.

További részletes számítások végzése és véglegesítése, majd **2020. december 20-ig benyújtása az ENSZ Éghajlatvédelmi Keretegyezményének Titkársága és az EU felé.**

A II. Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégia mellett a magyar klíma és energiastratégia meghatározó alapidokumentuma

FELADATUNK A JÖVŐ

Köszönöm a figyelmet!

INNOVÁCIÓS ÉS TECHNOLÓGIAI
MINISZTERIUM